

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ШКОЛЯРІВ-ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ДЖАЗУ В МУЗИЧНО-ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

(Доброжанова Н., студентка магістратури МДПУ імені Богдана Хмельницького.
Наук. кер. Стотика О.В., канд..пед.н., доцент МДПУ імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна)

Комплексний підхід до виховання творчої людини та розвитку креативності охоплює широке коло питань, які відносяться до проблем загально-естетичного та музично-естетичного виховання школярів. Одним із ефективних шляхів розвитку креативності школярів є включення їх до активної музично-творчої діяльності. За своєю дивовижною здатністю спонукати людину до творчої активності, музичне мистецтво посідає, безперечно, одне з провідних місць серед багатьох компонентів, що входять до складу системи виховання людини. Музичний розвиток має незамінний вплив на загальний розвиток особистості учня і, зокрема, на розвиток креативності.

Дослідниками визначено, що старший шкільний вік є найбільш оптимальним періодом креативного розвитку за умови створення позитивного середовища. Проте питання педагогічного забезпечення процесу креативного розвитку школярів старшого підліткового віку у вокальному виконавстві із застосуванням музики джазу та блюзу ще недостатньо висвітлені в педагогічній, психологічній та методичній літературі.

Технологія формування креативності розподіляється на кілька етапів: визначення рівня креативності кожного учня; визначення перспектив розвитку креативності та врахування індивідуальних особливостей учнів; розробка системи знань спрямованих на розвиток креативності; організація творчої діяльності учнів.

Критеріями креативності, які відображаються у процесі педагогічної взаємодії вчителя та учнів є наступні: побіжність продукування ідей; оригінальність; сенситивність; метафоричність.

Складовими креативної педагогіки, на нашу думку є: позитивний емоційний зміст навчального процесу; критичне ставлення до стереотипів, до установлених норм, враховуючи постулат “творчість починається з сумніву”; пошук варіативних рішень будь-якої проблеми; використання методу постановки відкритого питання (навіть, якщо не буде знайдена відповідь, але розвиваючим є сам процес пошуку). включення учнів до музично-творчої діяльності (не обов’язково створення чогось нового, достатньо творення на рівні суб’єктивної новизни).

Джаз як складне та самобутнє явище музичної культури має власну складну систему музичної мови яка складається з історично обумовлених музично-естетичних засобів виразності (ідіом) які відображені різними національними культурами (американською, європейською, східною тощо).

В основі джазової музичної мови полягають ладові, ритмічні, мелодичні, гармонічні ідіоми такі як: складність гармонічного викладення (елементи

позатональності); детонуючий лад (понижені 3-й і 7-й, іноді 5-й ступені); побудова мелодичної структури на тетрахордовому принципі; незвичайне “темброве оформлення” звичних мелодичних зворотів; розвиток мелодичного першоджерела на основі імпровізації.

Успішність формування креативності учнів-підлітків потребує побудови педагогічної моделі, в якій відображаються основні складові музично-творчої діяльності: дієва особа (творець), процес діяльності (творчість), продукт діяльності (твір) і контекст, в рамках котрого відбувається дія.

Педагогічна модель формування креативності учнів-вокалістів визначається як схематичне відображення основних компонентів комплексного процесу музично-творчої діяльності і має наступні компоненти: когнітивний, стилістичний, емоційно-асоціативний, вольовий, креативний та емотивний.

Література

1. Михайличенко О.В. Основи загальної та музичної педагогіки: теорія та історія: [навч. посіб. для студентів муз. спец.] /О.В.Михайличенко. – Суми: Наука, 2004. – 210 с.